

HQ-501

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March / April - 2015

Gujarati : Paper - CC - 401

(સાહિત્યિક વિવેચન)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ગુજરાતી સાહિત્યમાં સર્જક અને વિવેચક વિશેના મતમતાંતરો અને ૧૪ વિવાદો વિશે ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ સર્જન અને વિવેચનની વિભાવના સ્પષ્ટ કરીને સાહિત્યકલામાં વિવેચનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

૨ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

૧૪

(૧) અવલોકન

(૨) સમીક્ષા

(૩) મૂલ્યાંકન

(૪) તુલનાત્મક અભ્યાસ

૩ ગુજરાતી સાહિત્યમાં વિવેચનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ આલેખો.

૧૪

અથવા

૩ આધુનિકયુગના પ્રમુખ વિવેચકોની નોંધ કરી તેમાંથી કોઈપણ એકની વિવેચન પ્રવૃત્તિનો પરિચય કરાવો.

૪ રા. વિ. પાઠકનું ગુજરાતી વિવેચનક્ષેત્રે પ્રદાન મૂલવો.

૧૪

અથવા

૪ ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) બૃહત્ પિંગલ

(૨) રા. વિ. પાઠકના વિવેચનમાં સિદ્ધાંત વિચારણા.

૫ ટૂંકમાં જવાબ લખો : (કોઈપણ સાત)

૧૪

(૧) 'સર્જન'ની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

(૨) વિવેચન સંજ્ઞાની વ્યુત્પત્તિની નોંધ લખો.

(૩) 'વિવેચન એટલે આસ્વાદ્યમૂલક અવબોધકથા' એમ કોણે કહ્યું છે ?
શા માટે ?

(૪) અવલોકનકારમાં શેની અપેક્ષા રહે છે ?

(૫) સમીક્ષા એટલે શું ?

(૬) 'રસદર્શન' એટલે શું ?

(૭) ગુજરાતીના અધિવિવેચક કોણ ? તેમના વિવેચન ગ્રંથનું નામ
આપો.

(૮) 'મનોમુકુર' અને 'કવિતા અને સાહિત્ય' વિવેચન ગ્રંથના લેખકો
કોણ છે ?

(૯) 'કાવ્યતત્ત્વ વિચાર' અને 'આપણાં સાક્ષર રત્નો' કોનાં વિવેચન
ગ્રંથો છે.

(૧૦) રા. વિ. પાઠકે સાહિત્ય સર્જનમાં વિભિન્ન ઉપનામ રાખેલાં તે
કયા ? અને વિવેચન કયા નામથી લખ્યું તે જણાવો.

(૧૧) રા. વિ. પાઠક વિશે મૂલ્યાંકન કરતાં બે સંદર્ભ ગ્રંથો લખો.

(૧૨) રા. વિ. પાઠકની છંદ-પિંગલ વિષયકની પ્રવૃત્તિ જણાવો.